

چکیده تفسیر سوره انشقاق

- ۱- علت این که انسان در مکتب قرآن بجائی نمی‌رسد که فارغ التحصیل شود چیست؟
- ۲- ضرورت عدم تناهی علم در چیست؟
- ۳- تشریح این موضوع که قرآن در معنا و محتوای خود سه کتاب متباین و نامتناهی است که هر کدام در ماوراء وجودی یکدیگر هستند.
- ۴- تعریفی پیرامون مبحث وجود و ماوراء وجود با ذکر مثال.
- ۵- موت و حیات به این شکل نیست که روح از بدن مرده خارج شده باشد و در بدن زنده وارد شده باشد! پس چگونه است؟
- ۶- منظور از این که خداوند می‌فرماید: **أَنَّ اللَّهَ يَحُولُ بَيْنَ الْمَرْءِ وَقَلْبِهِ** (انفال)، چیست؟
- ۷- اشکال کسانی که می‌گویند خداوند برای سازندگی، به غیر از خود، به چیزی نیاز ندارد چیست؟
- ۸- انتهای حرکات طبیعی و مادی طبیعیون چه زمانی است؟ و منظور از این آیه در سوره فرقان که خداوند می‌فرماید: **يَوْمَ يَرَوْنَ الْمَلَائِكَةَ لَا بُشْرَى يَوْمَئِذٍ لِلْمُجْرِمِينَ وَيَقُولُونَ حَجْرًا مَّحْجُورًا** چیست؟
- ۹- شرط توانایی انسانها در حرکت به ماوراء طبیعت چیست؟
- ۱۰- خداوند متعال در کتابش مؤمن و کافر را تعبیر به آسمان و زمین می‌کند. چرا؟
- ۱۱- در اعمال مؤمن و کافر دو مشخصه است که در حرکت آنها و روش آنها قابل کشف است و از یکدیگر امتیاز پیدا می‌کنند.
- ۱۲- انسانها در زندگی سه نوع تحول پیدا می‌کنند تا به کمال مطلق برسند.

- ۱۳- انسان وقتی در تحول سوم قرار می‌گیرد چه مشخصاتی دارد؟
- ۱۴- مندرجات دعای سحر در ماه مبارک رمضان مربوط به انسان‌های تحول سوم است و مندرجات سایر دعاها مربوط به انسان‌ها در تحول اول و دوم است.
- ۱۵- همه جا در تفسیر ائمه ع شهرت یافته است که آیات قرآن مجهز به سه معنا و اصل است. عالم خلقت هم در وجود و حقیقت خود مجهز به سه اصل است. تعریف آن سه اصل.
- ۱۶- اثبات تعدد اصول آفرینش از بیان امام هشتم ع .
- ۱۷- تعریف مجردات از نگاه فلاسفه و ایرادات آنها.
- ۱۸- خداوند روی اصول مجرد چه کارهایی را انجام می‌دهد که آنها را به نمایش می‌گذارد و وجود خود و آنها را با این که قابل رؤیت نیستند اثبات می‌کند؟
- ۱۹- اثبات این که مجردات قابل تبدیل به مادیات و جسمانیت نیستند بلکه هرکدام اصول ثابت غیر قابل تغییر هستند و تغییر ذاتی پیدا نمی‌کنند.
- ۲۰- عالم خلقت اثر ارادی خداوند متعال است نه اثر ذاتی او.
- ۲۱- اثبات این که خلاق از خالق فاصله زمانی دارند.
- ۲۲- اثبات این که قرآن دو معنایی است و دارای ظاهر و باطن است.
- ۲۳- در لسان مفسرین و کتاب‌های تفسیر، قرآن به دو قسمت محکم و متشابه تقسیم شده است که فرموده است: مِنْهُ آيَاتٌ مُّحْكَمَاتٌ هُنَّ أُمُّ الْكِتَابِ وَأُخَرُ مُتَشَابِهَاتٌ (آل عمران). منظور از آیات محکم و متشابه چیست؟

۲۴- قرآن هم قد عالم خلقت است یعنی چه؟

۲۵- آیات مربوط به قیامت و ظهور امام زمان همه جا به معنای باطنی اش که تاویل قرآن است اشاره شده است.

۲۶- بیان مصادیق انشقاق آسمان.

۲۷- علت این که همه جا کلمات شمس و قمر و کواکب و نجوم تفسیر به مظاهر هدایت و علم و حکمت شده است چیست؟

۲۸- علت این که امامها و پیغمبران که خورشید و ماه فضای فکر انسان هستند یا منزوی شده‌اند و یا کشته شده‌اند و یا غیبت اختیار کرده‌اند چیست؟

۲۹- خداوند می‌فرماید: وَ يَوْمَ تَشَقَّقُ السَّمَاءُ بِالْغَمَامِ وَ نُزِّلَ الْمَلَائِكَةُ تَنْزِيلًا. الْمُلْكُ يَوْمَئِذٍ الْحَقُّ لِلرَّحْمَنِ وَ كَانَ يَوْمًا عَلَي الْكَافِرِينَ عَسِيرًا. تاویل این آیه که می‌فرماید: روزی که بوسیله ابرها صفحه فضای آسمان باز شود و بعد از باز شدن، فرشتگان تماماً ظاهر شوند. چیست؟

۳۰- در تاویل آسمان و زمین گفته‌اند: مقام خدا و اولیاء خدا که مبداء ظهور علم و حکمت است در برابر فکر انسان به جای آسمان است و فکر انسان که مرکز نزول علم خدا و پیغمبران است به جای زمین.

۳۱- إِذَا السَّمَاءُ انشَقَّتْ وَ أذِنَتْ لِرَبِّهَا وَ حُجَّتْ. یعنی فکر بشر شکوفا می‌شود به خدا و اولیاء خدا اجازه حکومت و حاکمیت می‌دهد. مربوط به چه زمانی است؟

۳۲- امتیاز حکومتی که امام زمان عیج تشکیل می‌دهد نسبت به حکومت‌های دیگر چیست؟

۳۳- آنجا که خداوند می‌فرماید: وَإِذَا الْأَرْضُ مُدَّتْ. یعنی زمانی که زمین امتداد پیدا کند. امتداد زمین

به معنای بزرگ شدن کره زمین نیست بلکه به معنای امتداد زمینه زندگی است.

۳۴- در جمله أُذِنَتْ لِرَبِّهَا وَحُفَّتْ. منظور از رب، انسان کامل است که ائمه اطهار علیهم السلام باشند و

در شعاع ولایت و حکومت آنها، تمامی انسان‌ها رب الارض و رب السماء هستند.

۳۵- معنای کامل فرجی که مردم منتظر آن هستند و انطباق آن با گسترش و امتداد زمینه زندگی انسان.

۳۶- علت تدریجی بودن خلقت از بیان امام صادق ع.

۳۷- معجزات از طریق حاکمیت انسان بر طبیعت ظاهر می‌شود نه از طریق حاکمیت طبیعت بر انسان.

۳۸- تعریف یکی از اسماء امام زمان، بنام موعود یا مامول.

۳۹- در حدیث آمده: ان الله تعالى خلق الانسان على صورته. یعنی خداوند نقشه خلقت انسان را برابر

نقشه وجود خود قرار داده است. یعنی چه؟

۴۰- درست نیست که بگوئیم خداوند به دلیل نقصی که در خلقت ما قرار داده بعضی انسان‌ها را از

علم محروم کرده است.

۴۱- مولا علی(ع) انسان را عالم کبیر و ماسوای او را عالم صغیر شناخته است.

۴۲- خداوند در قرآن برای علم نامتناهی خود ظرفی نامتناهی آفریده و ظرف و مظروف را برابر یکدیگر

قرار داده. می‌فرماید: انا انزلناه فی ليله القدر.

۴۳- تفسیر و تاویل ليله القدر.

۴۴- انسان در وجود خود سه حقیقت نامتناهی است، بین این سه قطعه، اثر مبادله می‌شود نه این که

قطعات تبدیل به دیگری گردد.

۴۵- تفاوت انسانهایی که به کمال رسیده‌اند با انسان‌های فاقد کمال در چیست؟

۴۶- ورود و خروج روح در انسان به چه کیفیت است؟

۴۷- در مسیر خلقت خلایق، دو عمل بنام اضافه و افاضه روی ماده انجام می‌گیرد.

۴۸- علوم تجربی قانون اضافه را پیدا کرده ولیکن از قانون افاضه بی‌خبر است. این قانون با تجربه

انسان قابل کشف نیست.

۴۹- حقیقت روح علم و دانش چیست؟

۵۰- خداوند در داستان آدم و فرشتگان، علت سجده فرشتگان به آدم را چه می‌داند؟

۵۱- این تحول ذاتی که افاضه روح علم و ایمان است، فقط به دست خداوند متعال است.

۵۲- ماده آثار وجودی خود را که محدودیت است به نور که نامحدود است می‌دهد و نور نامحدود و

یا روح نامحدود را محدود می‌کند! اگر عدم تناهی صفت ذاتی مجردات است، چطور محدود

می‌شود؟

۵۳- تفاوت عناوینی چون، نور و نیرو و روشنایی و فرشته و روح و رنگ در چیست؟

۵۴- خداوند می‌فرماید: وَإِذَا الْأَرْضُ مُدَّتْ وَأَلْقَتْ مَا فِيهَا وَتَخَلَّتْ. یکی از علائم قیامت و ظهور

حکومت خداوند متعال با قیام امام زمان ع، زمانی است که بشر به اعماق صحرا و دریا مسافرت

می‌کند و آنچه از منابع ثروت و قدرت در دل زمین است استفاده می‌کند.

- ۵۵- مالک همه هستی‌ها در دنیا و آخرت انسان است و از آن چه هست استفاده می‌کند.
- ۵۶- فرشتگان گاهی در تصرف خداوند متعالند که خداوند بوسیله آنها به هرکس و هرچیزی ارزش می‌دهد و گاهی هم در اختیار انسان هستند!
- ۵۷- معنای سجده فرشتگان در بیان داستانی از ائمه اطهار ع.
- ۵۸- معنای اولی‌تی که خداوند به پیغمبر اکرم (ص) اختصاص داده که می‌فرماید: النَّبِيُّ أَوْلَىٰ بِالْمُؤْمِنِينَ مِنْ أَنْفُسِهِمْ (احزاب). یعنی پیش از آن که مؤمن اختیارش بدست خودش باشد، بدست ولی خداست. یعنی چه؟
- ۵۹- اثبات این که بزرگترین سرمایه انسان‌ها تفویض و تسلیم به خدا و اولیاء خداست.
- ۶۰- بیان هدف خدا از خلقت عالم و آدم و راه رسیدن به این هدف.
- ۶۱- تعریف زندگی دنیا از نگاه لقمان حکیم و امام معصوم ع.
- ۶۲- بیان کیفیت حفظ امانت و یا خیانت به امانت.
- ۶۳- خداوند فرمود: سجده فرشتگان، نتیجه علم و دانش انسان است.
- ۶۴- رابطه انسان با خدا رابطه شاگرد با استاد است.
- ۶۵- راه پیدایش محبت شاگرد در دل استاد و محبت استاد در دل شاگرد چیست؟
- ۶۶- تفسیر و تأویل امانت در آیه ۷۲ سوره احزاب. (إِنَّا عَرَضْنَا الْأَمَانَةَ عَلَى السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ وَالْجِبَالِ فَأَبَيْنَ أَنْ يَحْمِلْنَهَا وَأَشْفَقْنَ مِنْهَا وَحَمَلَهَا الْإِنْسَانُ إِنَّهُ كَانَ ظَلُومًا جَهُولًا)

۶۷- اگر عیبی در عالم پیدا شود آن عیب و ایراد به عهده خداوند متعال است نه به عهده مخلوقی که چنان عیبی را دارد.

۶۸- انسان‌ها در حرکت و تربیت، بار مسئولیت را خود به دوش گرفته‌اند و از حمل بار مسئولیت نترسیده‌اند!

۶۹- سه عملِ مختص خداوند متعال از بیان امام محمد باقر ع.

۷۰- اثبات این که تربیت و تکامل از نوع خلقت و آفرینندگی است.

۷۱- علت این که خداوند در آیه امانت می‌فرماید: **إِنَّهُ كَانَ ظَلُومًا جَهُولًا** چه بود؟

۷۲- در آنجایی که خدا می‌فرماید: **إِذَا السَّمَاءُ انشَقَّتْ وَأُودِنَتْ لِرَبِّهَا وَ حُقَّتْ**. یعنی زمانی که فضای

آسمان باز شود و به مربی خود اجازه عبور بدهد. سماء به معنای فضای آسمان بالای سر ما نیست. بلکه در قرآن به معنای فضای فکر انسان است.

۷۳- اهمیت فضای فکر جایی است که بتواند عظمت پروردگار خودش را درک کند.

۷۴- خداوند در آیه‌ای می‌فرماید: **اغْلَمُوا أَنَّ اللَّهَ يُحْيِي الْأَرْضَ بَعْدَ مَوْتِهَا** (حدید). منظور موت و حیات

زمین است یا اهل زمین؟

۷۵- اثبات این که کره زمین در محاصره آتش جهانی قرار خواهد گرفت.

۷۶- تعبیر فلق در بیان امام صادق علیه السلام.

۷۷- حکمت نام گرفتن قیام امام زمان عج به فتح اکبر چیست؟

۷۸- اثبات این که خرابکاری‌های انسان‌ها بر آبادکاری‌های آنها غلبه خواهد کرد.

۷۹- در حرکت اجباری انسان، دو فایده بزرگ اساسی مادی و معنوی وجود دارد.

۸۰- انسان‌شناسی و استفاده از وجود انسان‌ها، زندگی بهشتی و ایده‌آل را برایش فراهم می‌کند.

۸۱- خداوند می‌فرماید: ای انسان تو اجبار داری به سوی پروردگار خود حرکت کنی و در مسیر

حرکت، خود را به شهر تمدن که انسان دوستی و خدا دوستی باشد برسانی. این شهر چگونه

شهری است؟

۸۲- معنای تام و تمام آخرت چیست؟

۸۳- تعریف آسایش مطلق در فرمایش خدا در قرآن، آیه: **فِيهَا مَا تَشْتَهِيهِ الْأَنْفُسُ وَ تَلَذُّ الْأَعْيُنُ** (زخرف) است.

۸۴- خداوند قیامت را روز لقاءالله نامیده و دوره آن را برای همه پنجاه هزارسال تحدید نموده است.

۸۵- دایره حکومت ائمه اطهار ع همان شهر با برکتی است که به نام مدینه فاضله و شهر بهشت شناخته

شده، آن شهر چگونه شهری است؟

۸۶- توصیف حکومت‌های قاصر و مقصر، و بیان سرانجام آنها در دوره آخرالزمان.

۸۷- انسان‌ها از نظر حرکت در خط تکامل یا به عکس آن در خط تنزل، دو حالت بیشتر ندارند گرچه

سه حالت برای آنها قابل تصور است ولیکن یک حالت از این سه حالت قابل اجرا نیست و آن

توقف است.

۸۸- انسان‌ها در تقدیر خداوند متعال اجبار به حرکت دارند. چرا؟

۸۹- مقایسه حالات دو گروه یمین و یسار و موقعیت اجتماعی آنها.

- ۹۰- منظور از کتاب در آیات قرآن، نتایج اعمال است نه این که نامه‌ای بنویسند و بدست راست انسان بدهند و یا از پشت سر به او برسانند.
- ۹۱- بیان حالات افراد جهنمی در آیات قرآن و این که سوختن و ساختن برابر هم قرار می‌گیرد و مرگ و نابودی محال است.
- ۹۲- پاسخ امام صادق ع به این که چرا خداوند بیشتر از مدت گناه، گناهکار را عذاب می‌کند چه بود؟
- ۹۳- دلایل پیدایش جهنم و اجبار طبیعی به عذاب کافر و گناهکار چیست؟
- ۹۴- علت این که خداوند می‌فرماید: خداوند از هرکسی که حضرت زهرا س راضی شود، راضی می‌شود و بر هر کسی حضرت زهرا س غضب کند، غضبناک می‌شود، چیست؟
- ۹۵- به چه علت خداوند گناهکار را در مسیر کفر و گناه آزاد می‌گذارد؟
- ۹۶- أَفَوْضُ أَمْرِي إِلَى اللَّهِ (غافر). یعنی مقدرات خود را به خدای خود واگذار کردم، دوست ندارم جز خدا، دیگران در کار من مداخله کنند.
- ۹۷- توضیح اصل تنازع بقاء و عوارض آن.
- ۹۸- انسان‌ها از ابتداء تا انتهای تاریخ به سه قسمت: دو اقلیت و یک اکثریت تقسیم می‌شوند.
- ۹۹- قسم خداوند همه جا به نام بزرگان است که از آنها تعبیر به ماه و ستاره می‌کند.
- ۱۰۰- اثبات این که بهترین چراغ‌ها و بهترین نورها، علم است که زندگی انسان را روشن می‌کند.
- ۱۰۱- علائم قیامت آن علامت‌هایی است که وقتی ظاهر شود بلافاصله انسان را به قیامت متصل کند و در زندگی آخرت قرار دهد، نه این که علامت‌های عمومی و تکراری باشد.

- ۱۰۲- نباء عظیم در فرمایش حضرت رسول ص، قیام صاحب قیامت است.
- ۱۰۳- عالم خلقت به منزله خانه است و انسان‌های کامل، چراغ این خانه هستند که وقتی روشن می‌شوند بشریت در رفاه و آسایش قرار می‌گیرد و زمانی که از دنیا می‌روند یا غیبت اختیار می‌کنند، زندگی مردم به ظلم و جهالت تاریک می‌گردد.
- ۱۰۴- فضائی که علم خدا و علم اولیاء خدا در آن فضا جلوه می‌کند فکر انسان است که در دوره غیبت امام زمان عج مسدود است.
- ۱۰۵- انسان‌ها در مسیر تعلیم و تربیت و تکامل خود به دو شجره طیبه و خبیثه تقسیم می‌شوند.
- ۱۰۶- وَقُودُهَا النَّاسُ وَالْحِجَارَةُ (بقره). یعنی کبریت جهنم، همان انسان و سنگ بود که زده شد.
- ۱۰۷- اگر تمامی مسلمانان یا شیعیان زن و مرد به لباس احرام خود را ملبس کنند و به یک بیابان لخت و عور، فاقد تجهیزات زندگی بروند و دست به دعا بردارند پروردگارا، یا امام زمان ما را ظاهر کن یا اینکه جان ما را بگیر بلافاصله امام بالای سر آنها حاضر است.
- ۱۰۸- چرا ظهور امام زمان عج در زمان استیصال کامل انسان‌ها رخ می‌دهد؟
- ۱۰۹- کیفیت ساخت و ساز انسان‌ها از مسیر اعمال خیر و شر.
- ۱۱۰- منظور خداوند از این آیه که می‌فرماید: لَهُمْ أَجْرٌ غَيْرُ مَمْنُونٍ (فصلت) چیست؟
- ۱۱۱- تنها خدماتی مطلوب انسان مخدوم واقع می‌شود که به منظور جلب رضای خدا باشد نه در برابر انتظار و پاداش از مخدوم. چرا؟